

Резюме на проекта

Проект: Ограничаване и превенция на неформалната икономика

Договор: BG 051PO001-2.1.05

Бенефициент: АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Партньор: КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

Проектът „Ограничаване и превенция на неформалната икономика” се изпълнява от Асоциация на индустриалния капитал в България в партньорство с Конфедерация на независимите синдикати в България, за периода 2009 – 2013 г. Той е на стойност 8 902 959 лева и е финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по препоръка на Европейската комисия за насърчаване на съвместните действия на социалните партньори.

Целта на проекта е ограничаване и превенция на неформалната икономика в България, както и в пилотните сектори машиностроене, електротехника, информационни технологии, инфраструктурно строителство, лека промишленост, парфюмерия и козметика, млекопреработване, туризъм, небанкови финансови услуги и услуги от общ интерес и създаване на обществена нетърпимост към всички нейни форми и прояви.

Продължителността на проекта е 52 месеца.

Целевата група включва:

- 1. Работодатели** – всички работодатели, спазващи законите на страната и работещи „на светло”, които понесат вреди вследствие изкривяване на конкурентната среда от проявленията на неформалната икономика.
- 2. Работници и служители** – потърпевши в дългосрочен аспект от вредите, нанасяни от неформалната икономика върху стабилността на социално-осигурителната система и върху приходната част на бюджета.
- 3. Служители в институции и организации**, осъществяващи контрол – особено тези, които пряко са ангажирани с идентифицирането и остраняването на случаи на проявление.

Целите на проекта са:

Обща цел: Ограничаване и превенция на неформалната икономика в България, както и в пилотните сектори машиностроене, електротехника, информационни технологии, инфраструктурно строителство, лека промишленост, парфюмерия и козметика, млекопреработване, туризъм, небанкови финансови услуги и услуги от общ интерес и създаване на обществена нетърпимост към всички нейни форми и прояви.

Специфични цели:

- Разкриване на формите и моделите на проявление на неформалната икономика и идентифициране на количествените характеристики на проявлението на това явление.
- На основата на разкрити тенденции и предизвикателства в проявленията на неформалната икономика планиране и осъществяване на системни стратегически действия по нейното ограничаване и превенция, включително чрез създаването на функциониращ и ясно разпознаваем Национален Център за Превенция на Неформалната Икономика.
- Обезпечаване на функционирането на система за измерване на риска от наличието на неформална икономика, включително посредством съставянето на Композитен Индекс за диагностика и превенция на неформалната икономика.
- Повишаване на информираността и формиране на ключови знания и умения сред целевите групи за ограничаване и превенция на неформалната икономика.
- Създаване на обществена нетърпимост към всички форми на проява и към самото явление неформална икономика.
- Подобряване на социално – икономическата среда в резултат от ограничаването и превенцията на неформалната икономика, включително чрез подобряване на условията на труд и на конкурентоспособността като следствие от „изсветляване” на икономиката.
- Разширяване и задълбочаване на координираните действия на браншовите работодателски организации със синдикалните федерации за ограничаване и превенция на неформалната икономика във фирмите.

Дейностите, предвидени в проекта са:

Дейност 1. Организация на управлението на проекта

Дейността е предвидена с цел осигуряване на успешното и навременно изпълнение на всички проектни дейности, както и обезпечаване на съответните административни и организационни ресурси.

Дейността е необходима за гарантирането на успешното управление на проекта. Постигането на сериозните цели от национално значение, които проектът си поставя, е възможно само при осигуряване на координирано управление и непрекъснат мониторинг на качеството на изпълнение на дейностите и на постигнатите резултати, както и набелязване на корективни действия при необходимост.

Дейност 2. Изграждане на Национален център за ограничаване и превенция на неформалната икономика

Дейността включва провеждане на системни стратегически действия за диагностика и превенция на неформалната икономика с национален обхват, както и осигуряване на устойчивост и приемственост на резултатите от изпълнението на проекта посредством създаването на постоянна структура за ограничаване и превенция на неформалната икономика.

Дейност 3. Набиране, обработване и анализ на вторична информация

Дейността включва набиране, обработване и анализ на наличната вторична информация за разкриване на начините на проявление на неформалната икономика в България и ЕС, както и на Европейски и световни добри практики. Целта е да се избегне вероятността проектът да дублира дейности, които вече са били извършени - в смисъл на събиране, обработка и анализ на информация, както и на набелязване и изпълнение на конкретни мерки за ограничаване и превенция на неформалната икономика.

Дейност 4. Извършване на вътрешнофирмени и браншови одити

Дейността е предвидена с цел да се осигури първична информация чрез ползване на качествени методи за разкриване на ефекта от проявлението на неформалната икономика върху дейността на конкретните стопански субекти и върху пилотните за проекта браншове и установяване на референтни стойности на основни показатели, които по-късно да бъдат включени в състава на Композитния Индекс. Чрез дейността ще бъдат оценени посоките на въздействие на неформалната икономика върху дейността на стопанските субекти от пилотните за проекта браншове. На тази основа ще бъдат разкрити начините за генериране на ресурсите, захранващи неформалната икономика, и в каква посока е нейното въздействие – какви проблеми причинява и какви ползи предлага, които водят до нейното мултиплициране. Резултатите от тази дейност ще послужат също и за определяне на параметрите на представителното национално проучване, за което те ще имат характер на пилотно проучване.

Дейност 5. Набиране, обработване и анализ на първична информация

В рамките на тази дейност ще бъде набрана, обработвана и анализирана първична информация за разкриване на начините на проявление на неформалната икономика, по възможност измерване на количествените характеристики на явлението и заснемане на ситуацията в страната, включително в рамките на определените като пилотни за проекта браншове

Безспорни са вредите, претърпени от икономиката и обществото в резултат на различните форми на проявление на този феномен. Въпреки множеството изследвания, все още информацията по този въпрос, обаче, е твърде фрагментарна, за да позволи възприемането на системен стратегически подход, който да доведе до ограничаването му.

Дейност 6. Изготвяне на аналитични документи, които да ръководят системните стратегически действия в борбата с неформалната икономика

На основа на набраната, обработена и анализирана първична и вторична информация ще бъдат изготвени серия от аналитични документи, които да ръководят системните стратегически действия в борбата с неформалната икономика.

Тази дейност е концентрирана върху систематизирането на обработената информация и резултатите от проведените изследвания, както и върху инкорпорирането в по-нататъшните проектни дейности на научените уроци в резултат на извършените вече дейности от Националния Център.

Дейността е ключова по своето значение, тъй като следва да произведе серия от аналитични документи, които да ръководят системните стратегически действия в борбата с неформалната икономика.

Дейност 7. Представяне на серията от аналитични документи, които да ръководят системните стратегически действия в борбата с неформалната икономика

Дейността предвижда верифициране на серията аналитични документи посредством широко обществено обсъждане, с оглед повишаване на тяхната ефективност и постигане на обществен консенсус по направените изводи и необходимите действия. В рамките на дейността ще бъдат проведени кръгла маса, обсъждания на браншовите специфики на аналитичните документи, ще бъдат разпространени информационни материали.

Дейност 8. Изготвяне на Стратегически план за ограничаване и превенция на неформалната икономика

Стратегическият план за ограничаване и превенция на неформалната икономика ще съдържа подробни стратегии за действия, включително и времеви график за тяхното изпълнение в рамките на проекта в няколко функционални направления:

- Обучения – в смисъл на определяне на потребностите от обучения, предварителен обхват и теми на обученията, цели и аудитории;
- Национална и четири регионални обществени информационни кампании;
- Предложения за промени в нормативните актове – основни насоки за промени, график за обсъждането им със заинтересованите страни и прецизирането им;
- Прецизиране на дейностите на Националния Център за изпълнение на стратегическия план и на Концепцията за неговото функциониране.
- Провеждане на дискусия от типа „мозъчна атака“ с всички ключови и функционални експерти за обсъждане и прецизиране на Стратегическия план.

Дейност 9. Изграждане и внедряване на информационна система

Дейността предвижда изграждане и внедряване на информационна система, която има четири основни цели:

- Съставяне, описание и информационно обезпечаване на Композитен Индекс за диагностика и превенция на неформална икономика;
- Дизайн на информационните потоци за диагностика и превенция на неформалната икономика;
- Попълване на база данни за обслужване изчисляването на индекса и диагностициране на неформалната икономика;
- Система за ежегоден мониторинг на напредъка в превенцията на неформалната икономика.

Тази дейност е концентрирана върху обезпечаването на комплексност и устойчивост на иновативната система за диагностика, ограничаване и превенция на неформалната икономика, която ще бъде въведена в резултат на изпълнението на проектните дейности.

Дейност 10. Планиране и изпълнение на обучения за ограничаване на неформалната икономика

Дейността осигурява изпълнението на Стратегическия план за ограничаване и превенция на неформалната икономика на практика, като осигурява формирането на знания и умения у целевите групи за разкриване и ограничаване на случаите на неформална икономика, за недопускане на тяхното проявление, на основа ясно разбиране за вредите, които те нанасят. Дейността обхваща планиране, подготвяне на съдържанието на курсовете, определяне на целевите аудитории, подготовка на материалите за обучение и изпълнение на обученията на работниците и служителите, изработване на програма за дистанционно обучение, изготвяне на методически указания и учебни материали, провеждане на обучения и оценка на ефективността на проведените обучения.

Дейност 11. Осъществяване на национална и регионални обществени информационни кампании

Дейността е от централно значение за изпълнението на Стратегическия план за ограничаване и превенция на неформалната икономика на практика. Единствено осигуряването на достатъчна информация на широката общественост за вредите, които неформалната икономика нанася върху всички аспекти на социално – икономическата среда, може да формира пълна обществена нетърпимост към всички форми на нейните прояви. Националната кампания ще бъде подкрепяна от регионални кампании в четири от шестте региона за планиране, а именно – Североизточен, Северен Централен, Южен Централен и Югоизточен, в които има съществена концентрация на дружества от пилотните браншове.

Основните дейности по организирането на кампаниите ще обхващат:

- Планиране на основни акценти и послания, необходими средства за предаване на посланията, медиен план, медиен микс и основен микс от събития;
- Учредяване и администриране на Награда за изрядните компании;
- Изпълнение на медийната кампания.

Дейност 12. Изготвяне, консултиране и представяне на предложения за промени в нормативните актове

Дейността осигурява изпълнението на Стратегическия план за ограничаване и превенция на неформалната икономика на практика, като действията ще бъдат изпълнени от ангажираните експерти.

Основната задача е предлагането на пакет промени в нормативните актове, които да гарантират ограничаването и превенцията на неформалната икономика, като регламентират забрани за действията, които генерират ресурс за неформалната икономика, както и за нейните форми на проявление. Пакета предложения за промени в нормативните актове задължително ще бъде прецизиран с конкретни мерки за ограничаване и превенция на неформалната икономика по браншове.

Дейност 13. Формулиране и изпълнение на Стратегия за развитие и дейност на Националния Център

Националният Център още от своето създаване ще изпълнява набор от дейности, които са безспорно необходими за ограничаване и превенция на неформалната икономика. Стартирането му на съвсем ранен етап от изпълнението на проекта осигурява широкия ефект от изпълнението на проектните дейности. Но на основа на серията от аналитични документи и Стратегическия план, дейностите на НЦ е необходимо отново да бъдат прецизирани, като на системна основа бъде изготвен и програмният документ за осъществяване на неговата работа – Стратегия за неговото функциониране.

На този етап ще бъдат окончателно моделирани и функциите, които Националният Център осъществява по отношение попълването и администрирането на базата данни и осигуряването на периодика в изчисляването на Композитния Индекс. Браншовите дименсии ще бъдат инкорпорирани във всички разработки, където това е уместно.

Дейност 14. Изследвания за измерване на ефектите от това как са се повлияли проявленията на неформалната икономика от мерките, предприети за изпълнение на проекта

В рамките на тази дейност и въз основа на измерване на ефектите от въздействието на проявленията на неформалната икономика върху конкретни стопански субекти и пилотни браншове ще бъде оценена ефективността на предприетите действия за изпълнение на Стратегическия план и да се предложат действия за повишаване на тяхната ефективност и ефикасност.

Дейността осигурява обективна оценка, която да верифицира успешното изпълнение на дейностите, решени в Стратегическия план, и на тази основа – да гарантира техния ре-дизайн при необходимост, за повишаване на тяхната ефективност и ефикасност, като бъде осигурена устойчивост и разпространение на постигнатите резултати.

Дейност 15. Осигуряване на визуализация и публичност на проекта

В рамките на тази дейност ще бъде осигурена визуализацията и публичността на проекта, в съответствие с изискванията на националните и европейски нормативни документи

